

Moralna strana fašizma tiče se identiteta, dakle stvar je svih pripadnika nacije, a ne samo najodgovornijih grupa. Valzer se iznova usprotivio javnom sećanju, jer "normalna nacija" treba da sledi svoje interese nesputana javnošću. Više analitičara je odmah Valzerov nastup povezalo sa izmenjenom ulogom sećanjau službenom tzv. "skraćenom antifašizmu" Berlinske republike (Jaecker, Kornberger 1999; Wiegel 2000) Marburški politikolog G. Vigel uočio je da danas sećanje na nacističku prošlost nije više u službi ograničenje nemačke politike moći. Naprotiv u bombardovanju Jugoslavije sećanja na Aušvic zloupotrebljena su u pravdanju agresivnog rata. A u Valzer debati nagoveštena je samosvest evropske hegemonije koja teži da se oslobodi prošlosti, i koja hoće da istakne svoju ekonomsku snagu ponovo politički, a ako je potrebno i vojno (Wiegel 2000). Militarizacija nemačke spoljne politike važna je strana nove normalnosti kojoj pripada i jasni nacionalistički kontekst Valzerove poruke (Jaecker, Kornberger 1999). Cilj je ponovno učvršćenje nacionalnog identiteta oslobođenog tereta prošlosti. Valzer populariše raspravu koja se forsira od ponovnog ujedinjenja, a u čijem središtu je "samosvesna nacija" lišena nacističke prošlosti. Sećanja treba da minuju, Nemačka ponovo treba da postane normalna, a više niko ne sme da poteže moralnu toljagu u obliku podsećanja na krivicu.

4. 3. Mit o Nemačkoj kao žrtvi.

Nije bilo teško uočiti da Valzer pretvara holokaust iz zločina i krivice u "teret" i "sramotu". "Svako zna naš istorijski teret, neprolaznu sramotu, i nema dana da nas na to ne podsećaju" (Walser 1998). Time se Nemci iz zločinaca preobraćaju u žrtve: "Oni koji brane takve stavove žele da nam nanesu bol tvrdeći da smo to zaslužili. Možda žele i sebe da povrede. Ali i nas. Sve. Uz jednu ogradu: sve Nemce. Jasno je da se ni u jednom drugom jeziku u poslednjoj četvrtini 20. veka ne govori tako o jednom narodu, stanovništvu i društvu. To je dopušteno reći samo za Nemce. I za Austrijance" (Walser 1998). U ovim rečima krije se projektivna halucinacija Nemaca kao "večite zajednice žrtava", koja se može povezati sa govorom o "Versajskom diktatu" i Hitlerovom propagandističkom najavom Drugog svetskog rata: "Napadnuti smo i od jutros uzvraćamo paljbu". Jeker i Kornberger idu čak do opomene da Valzer dosledno uključuje u nemački nacionalni kolektiv progonjenih i Austriju, što svedoči o obnovi aneksione politike ili o nagoveštaju budućih ekspanzivnih težnji.

Ni Habermasu nije promaklo da je Valzerov govor u tradiciji kulta žrtve i dobrovoljnog sacrificium za više ciljeve kolektiva. "Ne može se vlastitoj sramoti dizati spomenik" ponovili su Valzer i Augštajn mišljenje mnogih. Habermas je upozorio da takvo razmišljanje stoji u tradiciji kulta žrtve. Naime, samo se aktivnoj žrtvi za naciju može dizati obeležje. Ako, pak, potomci dželata danas dižu spomenik monstuoznom činu, tj. žrtvama strancima, to je već druga perspektiva. Ovaj spomenik neće skretati pažnju posetioca na vlastite mrtve, to nije spomenik poput onog u Vašingtonu koji je dignut Amerikancima palim u Vijetnamu. To je spomenik koji Nemci dižu žrtvama vlastitog terora koje su sami izopćili kao neprijatelje i niža bića. To je već samokritično prekoračivanje granice. Holokaust traži od Nemaca osobitu moralnu odgovornost koja je nespojiva sa konvencionalnim oblicima nacionalnog kulta mrtvih (Habermas 1999). To nije izraz "negativnog nacionalizma", kako mnogi misle. Nacije u poslenacionalnoj konstelaciji svuda u svetu ruše mitove o vlastitoj svetloj prošlosti bez senki: oživljavaju domaći zločini i kolaboracija.